

ระบบวิเคราะห์อันตรายและจุดวิกฤตที่ต้องควบคุมและแนวทางการนำไปใช้

[มกษ. 9024-2564 ฉบับที่ 2]

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เรื่อง กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร : ระบบการวิเคราะห์อันตรายและจุดวิกฤตที่ต้องควบคุมและแนวทางการนำไปใช้ (มกษ. 9024-2564) ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 (ฉบับที่ 2) ซึ่งมีการปรับเปลี่ยนข้อ 3.7 กำหนดจุดวิกฤตที่ต้องควบคุม (ขั้นที่ 7/หลักการที่ 2) และภาคผนวก ก ลำดับขั้นตอนและตัวอย่างแผนภาพการตัดสินใจ

โดยประกาศฉบับนี้ได้ถูกประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2566 และได้กำหนดช่วงเวลาของการปรับเปลี่ยนมาตรฐาน 1 ปี นับจากวันถัดไปจากวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดระยะเวลาสิ้นสุดคือ 1 กันยายน 2567 โดยใบรับรองของท่านจะยังคงใช้ตามเวอร์ชันเดิม

รายละเอียดการเปลี่ยนแปลง

เรื่องที่ 1 การปรับเปลี่ยนข้อความในข้อ 3.7 กำหนดจุดวิกฤตที่ต้องควบคุม (ขั้นที่ 7/ หลักการที่ 2)

- ให้ผู้ประกอบการอาหารพิจารณาว่ามาตรการควบคุมใดที่ได้จาก ขั้นที่ 6/หลักการที่ 1 นำไปใช้ ณ CCPs ได้ทั้งนี้ จะกำหนดเป็น CCPs ก็ต่อเมื่อเป็นอันตรายที่มีนัยสำคัญจากผลการวิเคราะห์อันตรายเท่านั้น
- การใช้แผนภูมิการตัดสินใจ (ภาพที่ ก.2) หรือการกำหนด CCP (ภาพที่ ก.3) สามารถช่วยในการพิจารณาว่ามาตรการควบคุมในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งเป็น CCP สำหรับระบบ HACCP หรือไม่
- การระบุ CCPs โดยใช้แผนภูมิการตัดสินใจหรือแนวทางอื่น ให้พิจารณาดังต่อไปนี้ 1) ประเมินว่า มาตรการควบคุมสามารถใช้ที่ขั้นตอนการผลิตที่วิเคราะห์อยู่หรือไม่ ก)หากมาตรการควบคุมไม่สามารถใช้ที่ขั้นตอนที่วิเคราะห์อยู่ได้ขั้นตอนนี้ไม่ควรเป็น CCPs สำหรับอันตรายที่มีนัยสำคัญ ข)หาก มาตรการควบคุมสามารถใช้ที่ขั้นตอนที่วิเคราะห์อยู่ได้แต่ยังสามารถใช้ที่ขั้นตอนหลังจากนี้ หรือมี มาตรการควบคุมอื่นสำหรับอันตรายนี้ที่ขั้นตอนอื่นอีกด้วย ขั้นตอนนี้ไม่เป็น CCPs
- 2) พิจารณาว่ามาตรการควบคุมที่ขั้นตอนนี้ใช้ร่วมกับมาตรการควบคุมในขั้นตอนอื่นเพื่อควบคุม อันตรายเดียวกันหรือไม่ หากใช้ร่วมกัน ขั้นตอนทั้งสองเป็น CCPs

เรื่องที่ 2 ภาคผนวก ก ลำดับขั้นตอนและตัวอย่างแผนภาพการตัดสินใจ

ภาคผนวก ก

(เป็นส่วนหนึ่งของข้อกำหนด)

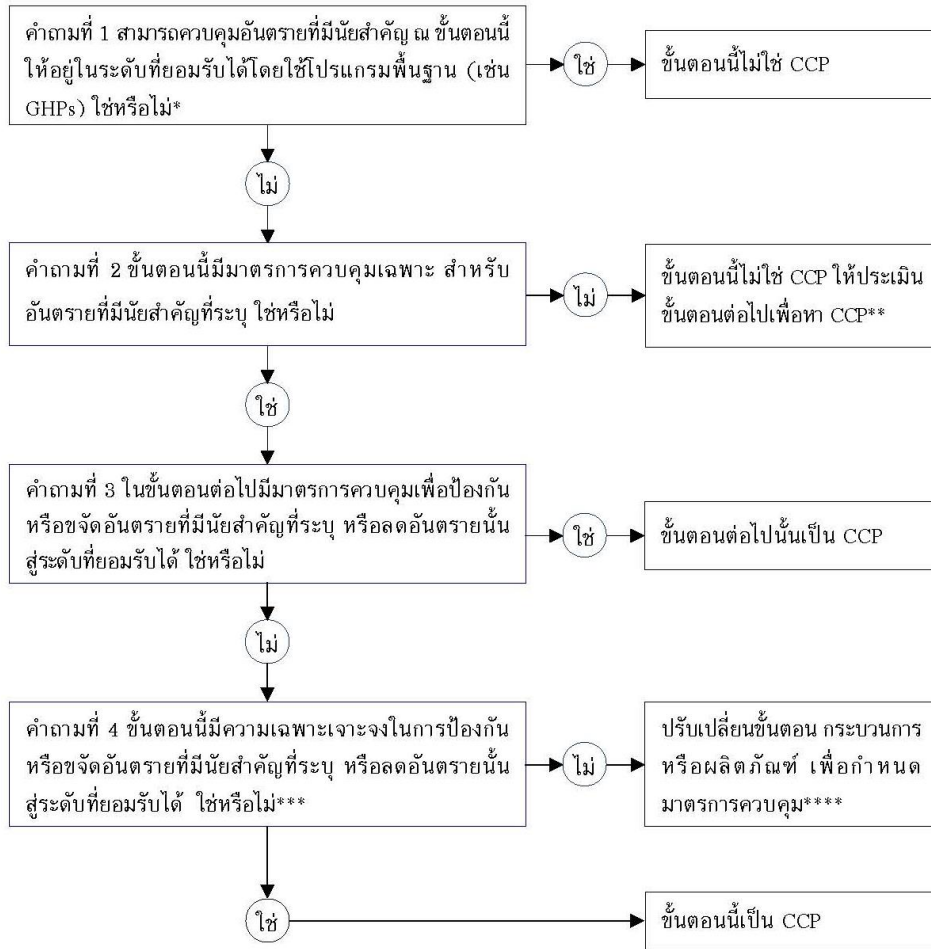
ลำดับขั้นตอนและตัวอย่างแผนภูมิการตัดสินใจ^{7/}

ภาพที่ ก.1 ลำดับขั้นตอนในการนำ HACCP ไปใช้



^{7/} ปรับแก้ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร : ระบบการวิเคราะห์อันตรายและจุดวิกฤตที่ต้องควบคุม และแนวทางนำไปใช้ (ฉบับที่ 2) ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม 140 ตอนพิเศษ 212 วันที่ 1 กันยายน 2566

ภาพที่ ก.2 ตัวอย่างแผนภูมิการตัดสินใจเพื่อใช้กำหนด CCP
(ใช้กับแต่ละขั้นตอนที่ระบุว่ามีอันตรายที่มีนัยสำคัญ)



หมายเหตุ

- * พิจารณานัยสำคัญของอันตราย (พิจารณาจากโอกาสการเกิดอันตรายหากไม่มีการควบคุม และความรุนแรงของอันตราย) และอันตรายนั้นสามารถควบคุมได้อย่างเพียงพอโดยโปรแกรมพื้นฐาน เช่น GHPs หรือไม่ ทั้งนี้ GHPs อาจเป็น GHPs ที่ปฏิบัติเป็นประจำ หรือ GHPs ที่ต้องการความเอาใจใส่มากขึ้นเพื่อควบคุมอันตราย (เช่น การตรวจเฝ้าระวัง และการบันทึกข้อมูล)
- ** หากคำถามที่ 2 ถึง คำถามที่ 4 ยังระบุ CCP ไม่ได้ ให้ปรับเปลี่ยนกระบวนการหรือผลิตภัณฑ์เพื่อกำหนดมาตรการควบคุมและวิเคราะห์อันตรายใหม่
- *** พิจารณาว่ามาตรการควบคุมที่ขั้นตอนนี้ใช้ร่วมกับมาตรการควบคุมในขั้นตอนอื่นเพื่อควบคุมอันตรายเดียวกันหรือไม่ หากใช้ร่วมกัน ขั้นตอนทั้งสองเป็น CCPs
- **** กลับไปเริ่มใช้แผนภูมิการตัดสินใจอีกครั้งหลังจากวิเคราะห์อันตรายใหม่

ภาพที่ ก.3 ตัวอย่างการกำหนด CCP
(ใช้กับแต่ละขั้นตอนที่ระบุว่ามีอันตรายที่มีนัยสำคัญ)

ขั้นตอนของกระบวนการ	อันตรายที่มีนัยสำคัญ	คำถามที่ 1 สามารถควบคุมอันตรายที่มีนัยสำคัญ ณ ขั้นตอนนี้ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้โดยใช้โปรแกรมพื้นฐาน (เช่น GHPs) ใช้หรือไม่*	คำถามที่ 2 ขั้นตอนนี้มีมาตรการควบคุมเฉพาะสำหรับอันตรายที่มีนัยสำคัญที่ระบุใช้หรือไม่	คำถามที่ 3 ในขั้นตอนต่อไป มีมาตรการควบคุมเพื่อป้องกันหรือขจัดอันตรายที่มีนัยสำคัญที่ระบุหรือลดอันตรายนั้นสู่ระดับที่ยอมรับได้ใช้หรือไม่	คำถามที่ 4 ความเฉพาะเจาะจงในการป้องกันหรือขจัดอันตรายที่มีนัยสำคัญที่ระบุ หรือลดอันตรายนั้นสู่ระดับที่ยอมรับได้ใช้หรือไม่***	หมายเลข CCP
ระบุขั้นตอนของกระบวนการ	อธิบายอันตรายและสาเหตุ	หากใช้ ขั้นตอนนี้ไม่ใช่ CCP หากไม่ใช่ ให้ตอบคำถามที่ 2	หากใช้ ให้ตอบคำถามที่ 3 หากไม่ใช่ ขั้นตอนนี้ไม่ใช่ CCP ให้ประเมินขั้นตอนต่อไปเพื่อหา CCP**	หากใช้ ขั้นตอนต่อไปนั้นเป็น CCP หากไม่ใช่ ให้ตอบคำถามที่ 4	หากใช้ ขั้นตอนนี้เป็น CCP หากไม่ใช่ ปรับเปลี่ยนขั้นตอนกระบวนการ หรือผลิตภัณฑ์ เพื่อกำหนดมาตรการควบคุม****	กำหนดหมายเลข CCP และให้รวมไว้ในแบบฟอร์ม HACCP (แผนภาพที่ ข.2)

หมายเหตุ

- * พิจารณานัยสำคัญของอันตราย (พิจารณาจากโอกาสการเกิดอันตรายหากไม่มีการควบคุม และความรุนแรงของอันตราย) และอันตรายนั้นสามารถควบคุมได้อย่างเพียงพอโดยโปรแกรมพื้นฐาน เช่น GHPs หรือไม่ ทั้งนี้ GHPs อาจเป็น GHPs ที่ปฏิบัติเป็นประจำ หรือ GHPs ที่ต้องการความเอาใจใส่มากขึ้น เพื่อควบคุมอันตราย (เช่น การตรวจเฝ้าระวัง และการบันทึกข้อมูล)
- ** หากคำถามที่ 2 ถึง คำถามที่ 4 ยังระบุ CCP ไม่ได้ ให้ปรับเปลี่ยนกระบวนการหรือผลิตภัณฑ์เพื่อกำหนดมาตรการควบคุมและวิเคราะห์อันตรายใหม่
- *** พิจารณาว่ามาตรการควบคุมที่ขั้นตอนนี้ใช้ร่วมกับมาตรการควบคุมในขั้นตอนอื่นเพื่อควบคุมอันตรายเดียวกันหรือไม่ หากใช้ร่วมกัน ขั้นตอนทั้งสองเป็น CCPs
- **** กลับไปเริ่มใช้แผนภูมิการตัดสินใจอีกครั้งหลังจากวิเคราะห์อันตรายใหม่

สามารถศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ <https://www.acfs.go.th/#/standard-commodity/general>